

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від _____ № _____

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ
про реабілітаційне відділення, підрозділ

I. Загальна частина

1. Реабілітаційне відділення, підрозділ (далі – Відділення) діє у складі закладу охорони здоров'я або санаторно-курортної установи будь-якої форми власності та організаційно-правової форми (далі – Заклад), є його структурним підрозділом та надає реабілітаційну допомогу у сфері охорони здоров'я (далі – реабілітаційна допомога) особам з обмеженнями повсякденного функціонування, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю (далі – особи, що потребують реабілітації) протягом усіх реабілітаційних періодів на підставі ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики, що передбачає право здійснення реабілітації у сфері охорони здоров'я, що отримує Заклад.

2. Відділення забезпечує:

1) доступну якісну стаціонарну або амбулаторну реабілітаційну допомогу особам, що потребують реабілітації;

2) участь у наданні комплексної реабілітаційної допомоги особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю та особам віком до 18 років, що потребують реабілітації;

3) впровадження сучасних технологій надання реабілітаційної допомоги на засадах доказової реабілітації;

4) зменшення тягаря обмежень життєдіяльності населення.

3. До реабілітаційних відділень, підрозділів належать:

1) палати гострої реабілітації у лікарнях різного профілю, багатопрофільних лікарнях інтенсивного лікування сфери охорони здоров'я незалежно від форми власності (далі – палата гострої реабілітації), які надають реабілітаційну допомогу протягом гострого реабілітаційного періоду;

2) стаціонарні відділення післягострої та довготривалої реабілітації у закладах охорони здоров'я різного профілю незалежно від форми власності або стаціонарні відділення післягострої та довготривалої реабілітації, створені на базі санаторно-курортних установ незалежно від відомчого підпорядкування, типу і форми власності (далі – стаціонарне відділення реабілітації), в яких реабілітаційну допомогу надають мультидисциплінарні реабілітаційні команди (далі – МДРК);

3) амбулаторні відділення післягострої та довготривалої реабілітації у закладах охорони здоров'я різного профілю незалежно від форми власності (далі – амбулаторне відділення реабілітації), в яких реабілітаційну допомогу надають МДРК та окремі фахівці з реабілітації.

4. Створення, реорганізація або ліквідація Відділення здійснюється відповідно до чинного законодавства шляхом видання наказу по Закладу.

5. Діяльність Відділення регламентується положенням, яке розробляється на підставі цього Типового положення та затверджується керівником Закладу.

6. Діяльність мультидисциплінарної реабілітаційної команди (мультидисциплінарних реабілітаційних команд), що надає (надають) реабілітаційну допомогу у Відділенні, регламентується положенням про МДРК, яке розробляється на підставі Типового положення про мультидисциплінарну реабілітаційну команду та є додатком до положення про Відділення.

7. Безпосереднє керівництво Відділенням здійснюється завідувачем відділення, який є лікарем фізичної та реабілітаційної медицини (далі – лікар ФРМ), призначається та звільняється з посади керівником Закладу згідно з чинним законодавством.

8. Штатний розпис Відділення затверджується у встановленому законодавством порядку та забезпечує надання реабілітаційної допомоги відповідно до Порядку організації надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я.

9. Оснащення Відділення медичним та реабілітаційним обладнанням, технічними та іншими засобами реабілітації для тривалого використання, засобами зв'язку, комп'ютерною технікою, транспортними засобами здійснюється відповідно до табеля матеріально-технічного оснащення, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

10. Графік роботи Відділення затверджується керівником Закладу.

II. Завдання та функції Відділення

11. Основними завданнями Відділення є:

1) надання реабілітаційної допомоги особам, що потребують реабілітації, протягом післягострого та довготривалого реабілітаційних періодів за реабілітаційними пакетами медичних послуг відповідно до програми державних гарантій медичного обслуговування населення у стаціонарних та амбулаторних відділеннях реабілітації згідно із загальними метою та завданнями, зазначеними в розділах другому та третьому індивідуального реабілітаційного плану (далі – ІРП) на засадах доказової реабілітації;

2) надання реабілітаційної допомоги особам, що потребують реабілітації, протягом гострого реабілітаційного періоду в рамках нереабілітаційних пакетів медичних послуг відповідно до програми державних гарантій медичного обслуговування населення у палатах гострої реабілітації нереабілітаційних відділень Закладу та у мобільному режимі згідно з загальними метою та завданнями, зазначеними в розділі першому ІРП на засадах доказової реабілітації;

3) участь у проведенні комплексної реабілітаційної допомоги особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю та особам віком до 18 років, що потребують реабілітації, протягом довготривалого реабілітаційного періоду у стаціонарних та амбулаторних відділеннях реабілітації згідно з індивідуальною програмою реабілітації особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю на засадах доказової реабілітації;

4) надання реабілітаційної допомоги особам, що потребують реабілітації, протягом усіх реабілітаційних періодів за рахунок місцевих програм розвитку та підтримки комунальних відділень реабілітації у закладах охорони здоров'я, які належать відповідним територіальним громадам або є об'єктами права спільної власності територіальних громад, місцевих програм надання населенню реабілітаційної допомоги понад обсяг, передбачений програмою державних гарантій медичного обслуговування населення у відділеннях реабілітації, підрозділах згідно з загальними метою та завданнями, зазначеними в ІРП, на засадах доказової реабілітації;

5) надання реабілітаційної допомоги особам, що потребують реабілітації, протягом усіх реабілітаційних періодів за рахунок надання платних послуг згідно з переліком, встановленим законодавством, за договорами із суб'єктами господарювання, страховими організаціями; цільових страхових фондів; засновників реабілітаційних установ; благодійних надходжень; добровільних пожертвувань та інших джерел, не заборонених законом, у відділеннях реабілітації, підрозділах згідно з загальними метою та завданнями, зазначеними в ІРП, на засадах доказової реабілітації;

6) забезпечення, підбір та налаштування та/або виготовлення технічних та інших засобів реабілітації, забезпечення медичними виробами протягом надання реабілітаційної допомоги особам, що потребують реабілітації;

7) надання реабілітаційної допомоги із застосуванням телереабілітації;

8) надання консультативної та методологічної підтримки з питань обмежень повсякденного функціонування/життєдіяльності та з питань надання реабілітаційної допомоги нереабілітаційним відділенням та підрозділам Закладу, окремим медичним працівникам, які надають медичну допомогу в Закладі;

9) надання консультативної та методологічної підтримки з питань обмежень повсякденного функціонування/життєдіяльності та з питань надання реабілітаційної допомоги особам, що потребують реабілітації, членам їх сімей, доглядачам;

10) надання консультативної та методологічної підтримки з питань обмежень повсякденного функціонування/життєдіяльності та з питань надання реабілітаційної допомоги закладам вищої та фахової передвищої освіти, іншим суб'єктам освітньої діяльності, які акредитовані щодо надання освітніх послуг з додипломної та післядипломної підготовки та безперервного професійного розвитку фахівців з реабілітації;

11) забезпечення проведення у Відділенні практичної підготовки здобувачів вищої та фахової передвищої освіти у галузі знань «22 Охорони здоров'я» із залученням фахівців з реабілітації, що працюють у Відділенні;

12) спільно із громадськими об'єднаннями фахівців з реабілітації, осіб, що потребують реабілітації, організація та проведення науково-практичних конференцій з питань надання реабілітаційної допомоги, окремих напрямків реабілітації, реабілітаційних втручань тощо;

13) організація і проведення просвітницької роботи серед населення, активна співпраця із засобами масової інформації щодо питань обмежень повсякденного функціонування та обмежень життєдіяльності та надання сучасної реабілітаційної допомоги.

12. Відповідно до покладених завдань здійснює:

1) реабілітаційну допомогу на засадах доказової реабілітації особам, що потребують реабілітації, протягом післягострого та довготривалого реабілітаційних періодів у стаціонарних та амбулаторних відділеннях реабілітації;

2) реабілітаційну допомогу на засадах доказової реабілітації особам, що потребують реабілітації, протягом гострого реабілітаційного періоду в палатах гострої реабілітації та у мобільному режимі;

3) постійний контроль ефективності наданої реабілітаційної допомоги та застосування технічних та інших засобів реабілітації шляхом збору, обробки, аналізу, зберігання та передачі інформації із застосуванням індивідуального реабілітаційного плану особи, що потребує реабілітації, інтегрованого до медичної інформаційної системи Закладу та реєстрів відповідного виду в електронній системі охорони здоров'я в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

III. Права та обов'язки

13. Відділення має право:

1) надавати мультидисциплінарну реабілітаційну допомогу високого обсягу особам, що потребують реабілітації, відповідно до загальних мети та завдань, зазначених в ІРП, та/або відповідно до індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю (стаціонарні відділення реабілітації);

2) надавати реабілітаційну допомогу особам, що потребують реабілітації, обсяг якої та необхідний професійний та кількісний склад фахівців з реабілітації визначається відповідно до загальних мети та завдань, зазначених в ІРП, та/або відповідно до індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю (амбулаторні відділення реабілітації);

3) забезпечувати надання реабілітаційної допомоги протягом гострого реабілітаційного періоду у нереабілітаційних відділеннях Закладу (палати гострої реабілітації та/або мобільний режим надання реабілітаційної допомоги персоналом стаціонарних та амбулаторних відділень реабілітації);

4) надавати консультативну та методологічну підтримку з питань обмежень повсякденного функціонування/життєдіяльності та надання реабілітаційної допомоги нереабілітаційним відділенням Закладу, закладам вищої та фахової передвищої освіти;

5) організувати графік роботи персоналу Відділення для забезпечення оптимальної якості надання реабілітаційної допомоги особам, що потребують реабілітації.

14. Відділення забезпечує:

1) надання домедичної допомоги та організацію надання екстреної медичної допомоги у разі виникнення невідкладного стану людини в осіб при наданні реабілітаційної допомоги або при їх знаходженні на території Відділення;

2) кадровий склад фахівців з реабілітації у кількості та професійному складі, необхідному для надання якісної та безпечної реабілітаційної допомоги відповідно до Порядку організації надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я;

3) надання мультидисциплінарної реабілітаційної допомоги відповідно до Типового положення про мультидисциплінарну реабілітаційну команду;

4) цілодобовий медсестринський догляд (у разі надання стаціонарної реабілітаційної допомоги);

5) взаємодію з нереабілітаційними відділеннями Закладу з питань організації реабілітаційної допомоги в гострому реабілітаційному періоді силами персоналу Відділення у палатах гострої реабілітації та у мобільному режимі;

6) взаємодію з нереабілітаційними відділеннями Закладу з питань визначення подальшого реабілітаційного маршруту особи, що потребує реабілітації, після закінчення гострого реабілітаційного періоду та прийняття рішення про можливість подальшого надання реабілітаційної допомоги високого обсягу в післягострому реабілітаційному періоді в стаціонарному відділенні реабілітації медицини або направлення особи, що потребує реабілітації, для надання реабілітаційної допомоги в амбулаторних умовах або реабілітації вдома, або направлення особи, що потребує реабілітації, для забезпечення сестринського догляду або паліативної допомоги, та/або визначення статусу «особа з інвалідністю» або «дитина з інвалідністю»;

7) дотримання ведення обліку реабілітаційного обладнання та матеріалів тимчасового та тривалого користування, технічних та інших засобів реабілітації, медичних виробів, матеріально-технічних засобів;

8) організацію та обладнання автоматизованих робочих місць для фахівців з реабілітації (відповідно до прав доступу в електронній системі охорони здоров'я), які працюють у Відділенні, для забезпечення відповідної технічної можливості надавачами медичних послуг щодо вчасного внесення відомостей до Реєстру медичних записів, записів про направлення та рецептів в електронній системі охорони здоров'я, до Реєстру медичних висновків в електронній системі охорони здоров'я відповідно до порядків формування та видачі медичних висновків відповідного виду, затверджених відповідно до законодавства, а також виконання інших дій відповідно до особливостей ведення електронної системи охорони здоров'я та за умови наявності відповідної технічної можливості в системі відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів;

9) вчасне та коректне внесення відповідної інформації уповноваженими фахівцями з реабілітації, відповідно до прав доступу в електронній системі охорони здоров'я, до відповідних частин ІРП особи, яка потребує реабілітації, із використанням електронної системи охорони здоров'я відповідно до порядків, затверджених МОЗ України;

10) ведення паперової та електронної документації з урахуванням технічної можливості в електронній системі охорони здоров'я;

11) надання оперативної інформації за запитом керівництва Закладу;

12) цільове та дбайливе використання закріпленого за Відділенням майна;

13) створення належних виробничих умов, додержання працівниками правил внутрішнього трудового розпорядку, охорони праці та протипожежної безпеки;

14) дотримання принципів професійної етики;

15) наявність програми з інфекційного контролю та дотримання заходів із запобігання інфекціям, пов'язаним з наданням медичної допомоги, відповідно до чинних наказів МОЗ України;

16) наявність локальних документів з інфекційного контролю за особливо небезпечними інфекційними хворобами (надалі – ОНІХ) та запобігання їх розповсюдженню з обов'язково відпрацьованим сценарієм щодо впровадження протиепідемічного режиму у Закладі та Відділенні та його суворим дотриманням в організації роботи та наданні реабілітаційної допомоги в умовах виникнення пандемії, а також у випадку виникнення осередку інфікування ОНІХ (зокрема, гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2);

17) наявність внутрішньої системи управління і контролю якості та безпеки надання реабілітаційної допомоги з дотриманням вимог до її організації і проведення відповідно до чинного законодавства із здійсненням безперервного моніторингу індикаторів оцінки та критеріїв доступності, якості, безпеки, ефективного контролю та управління якістю Закладу та Відділення для забезпечення прав осіб, що потребують реабілітації на отримання реабілітаційної допомоги належної якості;

18) виявлення ознак насильства та дотримання вимог законодавства в сфері протидії насильству. Дотримання прав людини у Закладі та Відділенні відповідно до рекомендацій Уповноваженого із прав людини Верховної Ради України та положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Конвенції про права осіб з інвалідністю.

IV. Структура Відділення

15. У Відділенні обов'язково наявні ліжка для цілодобового перебування або перебування в умовах денного стаціонару осіб, що потребують реабілітації, яким надається реабілітаційна допомога високого обсягу (для стаціонарних відділень реабілітації), або кабінетів для амбулаторного прийому фахівців з реабілітації (для амбулаторних відділень реабілітації), а також приміщень для:

- 1) проведення фізичної терапії – зала(и) фізичної терапії та кабінет(и) для надання індивідуальної реабілітаційної допомоги з фізичної терапії;
- 2) проведення ерготерапії – зала ерготерапії та кабінет(и) для надання індивідуальної реабілітаційної допомоги з ерготерапії;
- 3) проведення терапії мови та мовлення – кабінет(и) для надання індивідуальної реабілітаційної допомоги з терапії мови та мовлення;
- 4) проведення психологічної допомоги – кабінет(и) для надання індивідуальної психологічної допомоги;
- 5) підбору та налаштування та/або виготовлення технічних та інших засобів реабілітації;
- 6) проведення інвазивних реабілітаційних втручань;
- 7) проведення консультацій інших лікарів-спеціалістів;
- 8) проведення зборів МДРК (може використовуватись приміщення зали фізичної терапії або ерготерапії).

16. Крім цього, у Відділенні мають бути:

- 1) кабінет завідувача Відділення;
- 2) ординаторська лікарів ФРМ;
- 3) протокольна кімната (декілька протокольних кімнат), оснащених автоматизованими робочими місцями для розміщення повного складу фахівців з реабілітації Відділення;

- 4) кімната для середнього та молодшого медичного персоналу Відділення;
- 5) кабінет асистивних технологій (для реабілітаційних відділень, підрозділів, що функціонують у складі багатoproфільних закладів охорони здоров'я).

17. Додатково до складу Відділення можуть входити:

- 1) кабінет ультразвукових та електрофізіологічних (електронеуроміографія) методів дослідження в реабілітації;
- 2) приміщення або територія для навчання візковим навичкам (у разі надання реабілітаційної допомоги при ураженнях спинного мозку);
- 3) підрозділ протезування (у разі надання реабілітаційної допомоги при ампутаціях кінцівок);
- 4) приміщення для забезпечення організації загальної середньої освіти (у разі надання реабілітаційної допомоги особам віком до 18 років, що потребують реабілітації, та дітям з інвалідністю);
- 5) приміщення для застосування преформованих фізичних факторів.

V. Взаємодія та контроль діяльності

18. Відділення взаємодіє з:

- 1) нереабілітаційними відділеннями Закладу з питань організації реабілітаційної допомоги в гострому реабілітаційному періоді силами персоналу Відділення у палатах гострої реабілітації та у мобільному режимі;
- 2) нереабілітаційними відділеннями Закладу з питань визначення подальшого реабілітаційного маршруту особи, що потребує реабілітації, після закінчення гострого реабілітаційного періоду та прийняття рішення про можливість подальшого надання реабілітаційної допомоги високого обсягу в післягострому реабілітаційному періоді в стаціонарному відділенні реабілітації або направлення особи, що потребує реабілітації, для надання реабілітаційної допомоги в амбулаторних умовах або у форматі реабілітації вдома або направлення особи, що потребує реабілітації, для забезпечення сестринського догляду або паліативної допомоги та визначення статусу «особа з інвалідністю» або «дитина з інвалідністю»;
- 3) іншими відділеннями та підрозділами Закладу з питань проведення консультацій лікарів-спеціалістів та організації надання екстреної медичної допомоги у разі виникнення невідкладного стану в осіб при наданні реабілітаційної допомоги або при їх знаходженні на території Відділення;
- 4) іншими відділеннями та підрозділами Закладу з питань проведення додаткових інструментальних та лабораторних досліджень;
- 5) іншими реабілітаційними закладами, регіональними центрами асистивних технологій, установами соціальної допомоги, закладами медико-соціальної експертизи, які залучені до надання реабілітаційної та соціальної

допомоги особам, що потребують реабілітації, органами соціального захисту, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, а також з іншими організаціями, підприємствами, установами, фондами, товариствами, діяльність яких спрямована на сприяння та надання реабілітаційної допомоги особам, що потребують реабілітації.

19. Перелік протипоказань для надання реабілітаційної допомоги високого обсягу особі, що потребує реабілітації, у стаціонарному відділенні реабілітації, затверджується наказом МОЗ.

20. Заклад та Відділення співпрацює з громадськими об'єднаннями фахівців з реабілітації відповідно до професійного складу фахівців з реабілітації, що працюють у Відділенні.

21. Заклад та Відділення співпрацюють з суб'єктами, що здійснюють кадрове та наукове забезпечення системи реабілітації. Заклад може бути клінічною базою закладів вищої та фахової передвищої освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності, які акредитовані для надання освітніх послуг з додипломної та післядипломної підготовки та безперервного професійного розвитку фахівців з реабілітації.

22. У Закладі проводиться експертна оцінка якості надання реабілітаційної допомоги із застосуванням внутрішніх та зовнішніх аудитів з використанням відомостей, що містяться в електронній системі охорони здоров'я, інших джерел інформації відповідно до законодавства.

23. Відомості, що містяться в електронній системі охорони здоров'я, враховуються Закладом при складанні відповідних звітів та форм звітності, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.
